

तथाविधब्राह्मणैर्युक्त एव देशे विद्वांसमेनं यशः प्राप्नोति ॥

अथ साक्षिणे ब्राह्मणाय गोदानं विधत्ते । “ईश्वरं तं यशोर्त्तारित्याहुः । यस्यां ते व्याचष्ट इति । वरस्तस्मै देयः । यदेवैनं तत्रोपरमति । तदेवावरुन्धे” [५] इति । यं ब्राह्मणं सन्निधाय होतृन् पवति । तमेव ब्राह्मणं तद्यश अर्त्तारीश्वरं प्राप्तं समर्थम् । अतस्तस्मै गोदानेन यद्यश एनं ब्राह्मणं प्राप्नोति तत्स्वयमेव स्वीकरोति ॥

तदेवं पुरुषार्थप्रयोगद्वयमभिधाय क्रत्वर्थं दशहोतृमन्त्रस्य प्रयोगचतुष्टयं क्रमेण विधत्ते । “अग्निमादधानो दशहोत्रारणिमवदध्यात् । प्रजातमेवैनमाधत्ते । तेनैवोद्रुत्याग्निहोत्रं जुहुयात् । प्रजा तमेवैनज्जुहोति । हविर्निर्वप्यन्दशहोतारं व्याचक्षीत । प्रजा तमेवैनं निर्वपति । सामिधेनीरनुवक्ष्यं दशहोतारं व्याचक्षीत । सामिधेनीरेव सृष्टारभ्य प्रतनुते । अथो यज्ञो वै दशहोता । यज्ञमेव तनुते” [६] इति ॥ प्रजातं प्रभूतं आधेयोऽग्निर्होतव्यहविर्निर्वपणोयञ्च हविर्दशहोतृमन्त्रेण वर्द्धते । तथा सामिधेनीरेव दशहोतृपाठेन तदनुष्ठानं प्रारभ्य विस्तारयति । अपि च दशहोतृमन्त्रस्य यज्ञसाधनत्वेन यज्ञरूपत्वाद्यज्ञमेव विस्तारयति । यदुक्तं सूत्रकारेण । दशहोत्राभिचरन् यजेत स्वकृतदरिणे प्रदरे वा जुहुयादिति ॥

तदिदं पुरुषार्थत्वेन विधत्ते । “अभिचरं दशहोतारं जुहुयात् । नव वै पुरुषे प्राणाः । नाभिर्दशमी । स प्राणमेवैनमभिचरति । एतावद्वै पुरुषस्य स्वम् । यावत्प्राणाः । या-